Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ-ΦΑΝΖΙΝΑ

Αφορμή για μια πρώτη συγκρότηση σκέψεων και θέσεων σχετικά με ένα δίκτυο fanzines στάθηκε η προ μιας εβδομάδας πρόσκληση μου σε συνάντηση μεταξύ "φανζινάδων". Μια αξιόλογη πρωτοβουλία του Γ. από την "ισοπέδωση" και του www.fanzines.gr στην οποία και ανταλλάχτηκαν υλικό ¡ ζήτω η ανταλλαγή κουλτούρας ! αλλά και ιδέες, κάποιες από τις οποίες μάλιστα ήδη δρομολογούνται..!

Προσωπικά πιστεύω ότι ο όρος fan -από το αγγλικό "οπαδός" και την καταλήξη, εκ του περιοδικού- 'zine είναι πολύ γενικός. Και ότι μπορεί να συμπεριλαμβάνει πολλές όχι μόνο διαφορετικές αλλά και αντικρουόμενες μεταξύ τους αντιλήψεις. Συμφωνώ απόλυτα με την κεντρική ιδέα που αφορά ουσιαστικά στην συλλογικοποίηση των αυτοεκδόσεων πιστεύω όμως ότι η όποια δικτύωση προκύψει θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές της αυτοοργάνωσης και παράλληλα να συγκεκριμενοποιήσει η ίδια την αντίληψη της. Δυστυχώς ή ευτυχώς (όπως είχα διαβάσει παλιότερα σ΄ ένα αγγλικό punk 'zine) "ο δρόμος για την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις" οπότε προς αποφυγήν παρεξηγήσεων σπεύδω πρώτος εδώ να ξεκαθαρίσω τις δικές μου. Με μια υποκειμενική εκ πρώτης όψεως ματιά που αντλεί ωστόσο επιχειρήματα από την εμπειρία του παρελθόντος αλλά και από την συνεισφορά των κινημάτων του σήμερα.

Ελπίζω ότι η κατάθεση του παρακάτω δωδεκάλογου όχι μόνο θα ξεκαθαρίσει τη θέση μου αλλά και ότι θα συνεισφέρει κιόλας στις ζυμώσεις που γίνονται αυτόν τον καιρό:

21.02.2010

1. Το φανζίν είναι
ένα αυτοσχέδιο έντυπο έκφρασης με θεματολογία ανάλογη με τα ενδιαφέροντα του/των εκδότη/τών του, χωρίς απαραίτητα σταθερή έκδοση και κυκλοφορία. Αγαπάει τις φωτοτυπίες και τα κολλάζ αλλά συχνά-πυκνά γεννιέται και σε τυπογραφεία.

2. Έτσι θεωρείται "ερασιτεχνικό"
σαν έντυπο αλλά τιμή του και καμάρι του καθώς το ερασιτέχνης προκύπτει από το εραστής της τέχνης! Και καθώς κινητήρια δύναμη του είναι το μεράκι και η ανάγκη για έκφραση/επικοινωνία σιχαίνεται από τη φύση του οτιδήποτε το επαγγελματικό. Γράφει κανείς όταν και γιατί γουστάρει να γράψει χωρίς να υποτάσσεται στις νόρμες των εκδοτών και τον εκβιασμό της επιβίωσης. Όταν κάποια αυτοσχέδια έκδοση φτάνει στο σημείο να αντιλαμβάνεται εμπορικά τον εαυτό της παύει αυτόματα να θεωρείται και φανζίν.

3. Η τιμή, τιμή δεν έχει
έλα όμως που κάποια έντυπα την έχουν τη ρημάδα! Αυτή προκύπτει είτε από την προώθηση μέσω βιβλιοπωλείων είτε λόγω της ανάγκης κάλυψης κάποιων εξόδων (που ειδικά αν είσαι μόνος σου δυσκολεύεσαι να καλύψεις). Όμως στην εποχή μας με έντονα ανεπτυγμένες κινηματικές δραστηριότητες είτε τύπου DIY είτε αντιεμπορευματικής δράσης αυτό είναι τουλάχιστον παράταιρο. Το μεράκι κόστος δεν κοιτά και η συλλογικοποίηση βοηθά!

4. Η απόπειρα δικτύωσης
και συλλογικοποίησης των συνειδητά "υπόγειων" αυτοεκδόσεων πέρα από το ίντερνετ (www.fanzines.gr) θα αποκτήσει ουσιαστικό νόημα κατά την γνώμη μου εφόσον καταπιαστεί και με τα ζητήματα της διανομής (στο ξεπέρασμα των εμπόρων και των βιβλιοπωλείων) αλλά και της αλληλοβοήθειας (στο ξεπέρασμα του κόστους).

5. Οι "νέες" τεχνολογίες
βοηθούν στην ελαχιστοποίση και την εξάλειψη του όποιου κόστους. Μεγάλος όγκος έντυπου υλικού διακινείται πλέον διαδυκτιακά και οι τεχνογνωσίες των γραφιστικών κλπ προγραμμάτων μπορούν να συλλογικοποιηθούν επίσης.

6. Τα fanzines άλλωστε,
έστω και από διαίσθηση, μισούν τα θεαματικά τρικ και τους συμβολισμούς του εμπορεύματος, τους επαγγελματίες εκδότες, τους χορηγούς και τις κάθε είδους διαφημίσεις.

7. Ευαγγελίζονται και προωθούν
έναν άλλο τρόπο επικοινωνίας και ανταλλαγής κουλτούρας και εφόσον πλέον συλλογικοποιούνται η αμεσότητα όχι μόνο της γραφής αλλά και της επαφής οφείλει να αποκτήσει σταθερές αρχές και βάσεις.

8. Εκτός από την εξωστρέφεια
και τη δράση που οφείλουν στον ίδιο τους τον εαυτό γίνεται σαφές ότι επίδοξοι Τσαγκαρουσιάνοι και επαγγελματίες καλλιτέχνες δεν χωρούν στην όποια κοινότητα δημιουργείται.

9. Δεν είναι πολιτικό έντυπο
το φανζίν αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι στερείται και πολιτικότητας. Άλλωστε ιστορικά τα φανζίνς γεννήθηκαν τον Μάη του '68 και ενηλικιώθηκαν στο αναρχοπάνκ κίνημα της δεκαετίας του '80. Έτσι πέρα από τις επιμέρους πολιτικές πεποιθήσεις του/της καθενός/μιας η (αντι)κουλτούρα που υπερασπίζονται αντιμάχεται γενικώς καπιταλισμό και εξουσία, δεν ανέχεται ομπρέλες κομμάτων και φορέων και τέλος εχθρεύεται εθνικιστικές, ρατσιστικές και σεξιστικές γραφές και συμπεριφορές.

10. Σήμερα είναι σε άνθιση
κυρίως τα comic 'zines ενώ παλιότερα κυριαρχούσαν τα μουσικά fanzines. Αν και υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά για τις αντιφάσεις των πρώτων δεν μπορώ να μιλήσω για αυτές των δεύτερων 'ξηγούμαι ευθής αμέσως: η μουσική είναι μεράκι και όταν γουστάρεις κάτι γουστάρεις και να το μοιραστείς, κάπως έτσι γράφεις γι' αυτό. Η μουσική βιομηχανία παράγει εμπορεύματα και άθελα σου είτε γίνεσαι βατήρας για ανερχόμενους ροκ σταρς είτε έμμεσα διαφημίζεις τα προιόντα της μουσικής βιομηχανίας που τόσο πολύ μισείς.

11. Η λύση της αντίφασης
(προς διερεύνηση) ίσως έρχεται και αυτή μέσω διαδικτύου. Μπορείς να γράφεις για ότι σε συγκινεί αλλά ταυτόχρονα να το μοιράζεσαι κιόλας σε κοινή θέα έτσι ώστε και ο άλλος που μπορεί να ενδιαφερθεί να αποκτήσει ελεύθερη πρόσβαση στο υλικό που του παρουσιάζεις.

12. Τα φανζίνς είναι ελεύθερα
έντυπα αυτοέκφρασης και εκτός της ελευθερίας του λόγου οφείλουν να υπερασπιστούν και την ελευθερία της διακίνησης, όχι μόνο κόντρα στους νόμους που την απαγορεύουν αλλά και στην λογική του εμπορεύματος που δημιουργεί διαχωρισμούς και αποκλεισμούς.

Γ.Μ.

ΥΓ: "Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ είναι ένα συνθετικό ποίημα που δημοσιεύτηκε το 1907. Σ' αυτό ο Γύφτος παρουσιάζεται ως σύμβολο της ελεύθερης, αδούλωτης ψυχής και της δημιουργικής δράσης που δε σταματάει πουθενά, δεν υποτάσσεται σε τίποτε, αλλά προχωρεί συνεχώς γκρεμίζοντας τα παλιά και τα σάπια και χτίζοντας τα καινούρια και τα γερά". [Νέα Ελληνική Λογοτεχνία - Α' Λυκείου]